

Titel: **Waarom zou je het gesprek nog blijven zoeken?**

Ondertitel: Een nieuwe aanzet voor de discussie over kerk, Israël en de Palestijnen

[door de redactie gewijzigd in:

Het moeizame gesprek over de kerk, Israël en de Palestijnen.

Boek en studiemiddag moeten nieuwe aanzet geven voor de discussie

De redactie heeft als inleiding toegevoegd:

Wie praat over de kerk, Israël en de Palestijnen moet vaak op eieren lopen, gezien de vele pijnlijke gebeurtenissen inde geschiedenis en de bijna onoverbrugbare tegenstellingen. Klaas Spronk schreef mee aan een bundel over de relatie tussen kerk, Israël en de Palestijnen.]

Ik zal het nooit vergeten: de blik in de ogen van mijn Joodse collega toen ik aankondigde dat ik in de synode zou gaan discussiëren over Israël. Het was in april 2008. We zaten in een fraai conferentieoord bij Nijmegen waar we met een aantal oudtestamentici uit binnen- en buitenland studeerden op de verschillende aspecten van het Bijbelse verhaal over Simson. Tijdens de lunch kondigde ik aan dat ik de middagsessie niet zou bijwonen, omdat ik voor dringende zaken naar Lunteren moest. Er was daar een synodezitting waarin een nota over Israël en de Palestijnen besproken zou worden. “Ik ga het over jullie hebben”, zei ik vrolijk tegen Elie Assis, een Bijbelwetenschapper uit Jeruzalem. Hij vond het niet grappig en keek me vorsend aan. “Wat ga jij daar dan over ons zeggen?”. Ik stond opeens met mijn mond vol tanden. Ik weet niet eens meer of ik nog wat gezegd heb. Ik herinner me alleen nog het ongemakkelijke gevoel dat me bekreep. Wie ben ik dat ik over deze zaken zou kunnen en mogen oordelen?

Twee profeten

Ik zal het nooit vergeten: twee door mij hoog gewaardeerde collega's die tegenover elkaar staan zoals ooit de profeten Jeremia en Chananja (zie Jer. 28). Het was in de synodevergadering in het voorjaar van 2009, een jaar later dus. De inmiddels bijgestelde nota over Israël en de Palestijnen stond weer op de agenda. Henri Veldhuis, mijn voormalige collega in Culemborg, hield een gloedvol betoog waarin hij duidelijk maakte dat onze kerk niet alleen voor Israël maar ook voor de Palestijnen moest kiezen. Hij sprak van een ethische urgentie: we mochten niet langer wachten, want uitstel leidt alleen maar tot een verdere verslechtering van de situatie van met name de christelijke Palestijnen. Wanneer we nog langer aarzeland wachten, dan wordt het probleem op een volstrekt onaanvaardbare manier opgelost, omdat dan die groep mede-christenen ten onder zal zijn gegaan door toedoen van de machtige staat Israël. In diezelfde vergadering stond de Rotterdamse predikant Piet de Jong op. Hij was onder de indruk van het pleidooi voor de Palestijnen, maar bij hem speelde een ander gevoel op. Stel je toch eens voor, zo sprak hij tot zijn mede-synodeleden, dat die voortdurende dreigende taal uit de buurlanden, Iran voorop, omgezet zou worden in harde en onomkeerbare feiten. Stel je voor dat Israël inderdaad van de aardboden geveegd zal worden. Dat zou een herhaling van de vernietigingskampen van de Tweede Wereldoorlog worden. Stel je voor dat we dan achteraf – opnieuw – zouden moeten constateren dat wij als kerk dit mede hebben laten gebeuren.

Als goede predikanten wisten beide collega's hun visie met verve over te brengen. Maar wie had er nu gelijk? Welke opvatting moest nu het beleid van de PKN gaan bepalen? Het lag voor de hand om te kiezen voor het compromis, maar was dat gezien de genoemde urgentie wel een reële optie?

De felheid van de discussie, maar ook het uitzichtsloze kan leiden tot de hierboven beschreven aarzeling maar ook tot vermoeidheid of tot cynisme.

Debat

Pax Christi, ICCO en Cordaid waren van mening dat juist dit een reden is om het bijltje er niet bij neer te gooien. Geïnspireerd door een goede conferentie over het onderwerp in november 2009 in Elspeet werden (in samenwerking met de PKN) een aantal rondetafelgesprekken georganiseerd om het debat nog eens tegen het licht te houden: hoe zijn we met ons allen in de huidige patstelling terecht gekomen? Hoe kunnen we verder komen? Er bleek nog veel te leren, van de geschiedenis van het debat bijvoorbeeld of van de verschillen in benadering tussen protestanten en rooms-katholieken. Door een beetje afstand te nemen en de zaak vanuit verschillende perspectieven te bekijken kun je tot meer helderheid komen en tot betere keuzes. Een en ander leidde tot het boek *Meervoudig verbonden: Nieuwe perspectieven op vragen rondom kerk, Israël en Palestijnen*. Op 1 november wordt het gepresenteerd tijdens een studiemiddag in Amsterdam. De eerste reacties wijzen er op dat het wel eens spannend zou kunnen worden. In een volgend nummer van *Christelijk Weekblad* kunt u lezen of dat inderdaad zo was en of het ook zinvol was.